

ВІДОЗВА ДО ЧЛЕНІВ У. Н. СОЮЗА В АМЕРИЦІ.

Дорогі Братя і Сестри!

„А передівім майте один для другого безустанну любов!
Будьте гостинні один для другого без нарікань!
Слухайте один другому кожний тим даром, який отримати, яко добрі управителі ріжних Божих ласк“.

(Посл. св. ап. Петра, гл. IV, 8. 9., то.)

Отсе другий раз вже сього року звертаємо ся до Вас, дорогі Братя і Сестри, за помічю нашим нещасним братам в старім краю. Коли ми звертали ся до Вас з весною, то ми мали надію, що настане ліпший час в ріднім краю та може незадовго наша Вітчизна прийде ще з помічю своїм братам за морем, на чужині.

Але понищо ся щаслива хвиля ще не прийшла, а на наші рідні землі спало несподівано велике нещастє. спала війна і рутна. Чверть міліона наших братів в Австро-Угорщині покинуло свої родини, покинуло свої хати, свої села. І багато з них вже ніколи не вернеть ся домів, бо покладуть своє житє далеко на поли бою.

Лишать ся тільки вдови з бідними сиротами, котрі навіть не будуть знати, де спочиває їх тато. Не лїйдуть навіть на могилу помолити ся і заплакати по найдорозішій батьку і кормителю. Богато і з нас, Братя і Сестри, не побачать вже більше своїх рідних, своїх найблизшчх.

Але війна приносить зі собою ще далеко більше нещастє. Знаємо вже, що в нашім ріднім краю попалили Москалі дуже велике число сіл і лісів. Знаємо, що в краю панує страшний голод, нужда і ріжні недуги. Знаємо, що се велике нещастє з кожним днем побільшаєть ся, а по війні, без огляду на се, хто побідить, цілий край перемінить ся на пекло.

Кілько то тисяч родин дістане тільки урядову вістку, що батьку, син чи брат або і нїльох з одної родини вже більше не вернеть ся до дому! Кілько то прийде наліт до нещасних своїх родин! А кілько знова хоч і вернеть ся з війни здорових, але на своїм обїстю застане лише попелище, а про родину довідаєть ся, що або помирала з голоду під голим небом на морозі або на пошесну недугу або з руки ворога-наїзника, котрий наче нат поступає з невинними людьми?!

Терпїне то надлюдське і серце краєть ся кождому, навіть тому, хто бодай чує про нього здалека. Коли хто з нас вернеть ся по війні до рідного краю, то гіркі сльози виступлять йому при стрічі першого села, бо то не село буде, а — цвинтар, і люди не господарі там будуть, а — муждарі, жебраки.

Лячно буде подивити ся на ті наші села рідні, на тих муждарів — наших братів. Чи хто тоді про них згадає, чи допоможе їм, чи дасть їм потїху, розраду і надію? Бог знає!

Але їх рідні братя, ті братя на чужині, далеко за водами, повинні тоді подати їм поміч і дати розраду! Бо хто-ж їх розрадить в горю, як не братя?!

Ми не пани, ми також бідні і також нераз голодуємо, але ддятого власне ми ліпше і щирїше відчуваємо теперїшну недолю наших братів в ріднім краю і дамо їм на поміч стїльни, силї-ни лиш буде в нашій силі.

Не віддали ми свого житя, анї не стратили здоровля, анї цілого достатку підчас теперїшної кровавої бурі в Европі. Захоронені ми від неї далеко, за океаном; не бачимо того страшного пекла. Тож жадна жертва з нашої сторони для нещасних наших братів не буде завелика, хоч би ми і таку дали тепер грошеву жертву, яку би ми відчули на довший час. Жадна жертва з нашої сторони не дорівнає тим надлюдським жертвам наших братів, які вони дуже довго і дуже тяжко будуть тямити.

Тож отворім наше щиро-руське серце тим безчисленним масам вдів, сиріт і калїк по погибших воїнах — наших братах! Не нидаймо їм жебрачої милостинї, але даймо значну поміч і поміч сердечну, достїнну великої української громади на чужині, яка є частиною великого 40-міліонового народа і його не вирїнаєть ся, а у время люте стоїть при нім як брат при браті, як його одининий найвірнїший союзник в нещастю.

Певно, що вже такої хвилі як тепер ніхто з нас живучих більше неперенїє. Тож нехай тепер в нікого з нас не буде камінного серця; нехай пождиєт нїме від себе щирий дарунок на поміч рідному краю, аби сей дар був нїлька разів більший нїж дар на весну; аби наші братя знали, що ми переживали підчас війни їх тяжкі хвилі разом з ними, і зараз по війні яко знаєт щирого співчутя послали їм братерський дар.

Нехай сей дар росте скоро в десятни тисяч, аби зараз, як тільки заблїсне над рідним краєм промінь спокою, промінь мира, америнанська Русь-Україна могла привитати своїх братів достойним даром!

Нехай же процвітает єдність цілого українсько-руського народа і любов його синів по цілім сьвітї!

Покажімо кинї сю любов і єдність ділом.

Памятаймо, що нинї творять історію цілі народи. Кожний мусить брати участь у тім велинім ділі. Наші братя творять історію кровю і зелїзом, а кожний з нас мусить також приложити свою помічну руку і з далекої чужини. **ЗА ЗЕЛІЗО ДАЙМО ЗОЛОТО, ЗА КРОВ ДАЙМО НАШЕ СПІВЧУТЄ І ЛЮБОВ.**

Ви, Братя і Сестри, Члени нашої славної Органїзації, подбайте пильно і щиро всі як один — як одна русько-українська громада, щоби Ваше Братство чи Сестрицтво списало ся крас-но як пристойть дійсно народній патріотичній організації, та щоби ухвалило як найбільшу жертву на дар для наших братів у старім краю, що понесли жертву майна і крови в теперїшній страшній кровавій війні в нашім краю!

А прим того ще окремо зберїть датки поміж собою від членів або члениць Братства чи Сестрицтва а також і поміж не-членами Українцями на тусаму цїль, аби можна яко мога збільшити сей народний дар.

Гроші присилати треба разом з виназами жертв на адресу:

„SVOBODA“
83 Grand Street, Jersey City, N. J.

ДАНО В ДЖЕРЗИ СІТИ, Н. ДЖ., ДНЯ 4. ПАДОЛИСТА, 1914.

За Головний Уряд Українського Народного Союзу:

ДМИТРО КАПУЛА, гол. председатель;
АЛЕКСІЙ ШАРШОНЬ, гол. касїер;
СЕМЕН ЯДЛОВСЬКИЙ, гол. фін. секретар;
МИХ. УГОРЧАК, гол. рекорд. секретар.

Жертви

на фонд визволення України

Прислали далше:

22. Йорквіл, О. (Іван Станько) \$1.00
23. Віндбер, Па. (Збірка на фонд визволення України на хрестинах). Зложили по \$1.00: І. Ренецький, М. Марків, В. Марків, І. В. Дідора; по 50 ц.: В. Горюшок, П. Ступковський і В. Сітарський; по 25 ц.: А. Нагорняк, С. Марків, Й. Пасеманк, І. Ковачок, Василько Козачок, П. Кришчиняк, В. Пришляк, Я. Кришчиняк, Г. Боднар, Т. Белюк, І. Завірський, О. Черноус, М. Мартинюк, С. Сирота, П. Падзук, Д. Вітик, П. Пришляк, І. Брат і Петро Мартинюк (маленькі злігнїй хрестець, сив Михайла Мартинюка, в дарунок для української дітки в Галичині). — Разом \$10.00

24. Нью Йорк, Н. Й. Іван Туран зібрав на хрестинах у Т. Мандзика на фонд визволення України \$4.15

25. Ватзгем, Па. Збірка при ро-ді по \$1.00 зложили: Дмитро Фісник, Іван Пастеряк, Іосиф Пастеряк, Мико-ла Пастеряк, Михайло Ладін, Андрій Дя-

Щирі слова

ТИХ, ЩО ВІДЧУЛИ НЕДОЛЮ РІДНОГО КРАЮ.

З ЙОРКВІЛ, О. Послаю на фонд визволення України на поміч нашим братам у Галичині \$1.00. Дан би я більше, але Бог свідком, що не маю, бо вже то місяць не працюю, бо камінь зломив менї ногу в двох місцях і руку в раменї менї ушкодило. Самий би я потребував поміч, але знаю, що в Галичині є тепер ще більше нещасні від мене. Я знаю, що то значить, бо я самий випив живу з дітьми в краю, в селі Віватичах, в перемиській повіт. Жінка прелєтала менї лист, в яким пише, що село наше Вишатиці спалили австрійські війська перед приходом Москалів під Черемшля; живу першу і польський мурований костел, а також і наш український Народний Дім у Вишатицях висадили австрійські війська у вогонь ддятого, аби не стояли на заваді під час обстрілюваня з форти на Москаль-шпібелєві. Мого жінку і дітв (напівродине маю 4 роки) разом з цілою громадою перепровадили австрійські власти аж до чеського краю. Там всіх подїлено на двї частї: Русини мешкають окремо в одній сторинї, а Польки окремо в другій сторинї.

Тут у нас в Йорквіл, також біта, а то через те, що 7 місяць не працюю страва-

Нарід не має роботи і чусьть бідувати. З гої причини годї тепер зібрати в нашім „плексі“ жертви на фонд визволення України. Але маємо надію, що по лїтнім році вже зачнеть ся робота і тоді сподїваємо ся пер-ший дар вислати Україні!

А Ви, Братя, з тих „плексі“, де робота їде, не дрямайте, а шийте ся живїше і зби-райте шедри дари своему народови. Гарзд — Іван Станько.

З ВІНДБЕР, ПА. Наші Українці зложили на хрестинах у нашім „плексі“ \$10.00 на фонд визволення України яко дар для українських спїрїт і вдїв, жертв по воїнах, що живєт своє віддади в теперїшній війні. Збір-кою займали ся Василь Марків і Андрій Нагорняк.

Честь усім жертводавцям. Нехай наші дітки по другім „плексі“ беруть собі при-клад з видбєрєвєцх Українцїв і спїрїєт нехай красно спїшуть ся. Мусимо всі мати тепер память за старий край та отворити своє руське серце. Подозїм нашим братам, що та-кий великій жертви понесли і не поносять, аби зломити московське паревьє ярмо. — Член ор. св. Дмитрия, від. 143 У. Н. С.

* * *

З ШІКАГО, ІЛЛ. отержала наша Редак-ція посланку \$1.00 на фонд визволення Укра-їни в разом з тїм бїлий лист, який подаємо в шїстості

„Братя Українці, у Злучених Державах. Пише до Вас не жадний пан анї комісар анї шїл, а простий хлоп робїтник такїй як Ви, але до того ще оден з найбїднїйших, бо я вже мало не пів року без роботи ходжу і живу з місяць на місяць, дивуючи роботу. Генер я приїхав до Шїкаго і тут менї люди обїцяли роботу. Гадаю собі, що може скїн-чїть ся бодай який час мое бїдованє і го-лодованє і тому з остатного ще посланку те-пер на фонд визволення України \$1.00.

Алеж є тут нас, українських робїтників у Злучених Державах сотки тисяч, а нехай би з них дало жертв бодай 50.000 по \$1.00, то вже буде велика поміч!

Як тепер не дамо поміч нашим братам, то вже хїба ніколи не дамо!

Я остатний бідак і певно не міг бим да-ти на якунебудь лишню пїль, але тепер як би я мав якийнебудь збуток, то все бим дав, бо така моя гадка, що хто тепер жалує дати одного доляра своему нещасному на-родови, то тому пїзнійше буде ще більше пожадувано. Його самого, того скулара, бу-де сумлінє гризло, що він не зробив того, що повинен був зробити. І хотїв він чу-сїть понести якусь страту, далеко більшу, через збуток або неосторожність або щось, бо сумлінє, хоч він може і не буде свїдо-мий в тім і не буде мав на тоє уваги, — але все буде стоїти в його очах.

І маю приклад найліпшїй на собі.

Як я тут мав жінку і дітв (дторїє в шї-

жестях в шїстості

"SVOBODA" (LIBERTY) THE UKRAINIAN NEWSPAPER

Published three times a week Tuesday, Thursday and Saturday, at 83 Grand St., Jersey City, N. J. TELEPHONE: 498 JERSEY CITY.

Published by The Ukrainian National Association of America.

Established 1893.

JOSEPH STETKEWICZ, editor. 83 Grand St., Jersey City, N. J.

A. SAWKA, manager.

83 Grand St., Jersey City, N. J.

Terms: Two dollars a year, for Canada three dollars a year. Single copy: 3 cts.

Entered as second-class matter March 30, 1911, at the Post Office at Jersey City, N. J., under the Act of March 3, 1879.

За всі оголошення (адвертайзменти), поміщені в „Свободі“, Редакція не відповідає. Рукописи не звертаєть ся.

вислав до краю, бо і сам мав гадку вертати ся з Америки), то я раз з біди не святкував Великодніх свят. Діти плакали: „паски, паски“, бо вийшли, що другі діти мають паску. Я паски їм не купив і підмов до роботи, а діти пішли за чужими дітками і десь попадали ся якось омані, що з яєцями а докторів до них кликав і видав більше як 20 таярив; мусів же зайняти ся в додатку.

Тепр міркую собі: Чи не ліпше було мені купити дітям паску за кілька таярив і не трі було позички анї клопоту з хорими дітьми? То була кривда дітям на Великдень, бо останній грейдар треба взяти, а дітям бодай раз на рік зробити приємність.

А тепер, чи там у краю не гянуть наші діти? Таж то наші українські діти! Таж то наші українські діти! Таж то встид, аби ми для них серця не мали!

Возьмим, як прийде помрвене держав, чи то на Різдво чи на Великдень, то скажимо шире, чи ті наші українські бідині діти, бідиніші ще від моїх і від нас всіх не вярта, аби ми їм за водя прислали дарунок на кнш ч на паску?

Будемо жалувати їм кілька наших таярив, а де наше сумління, а де наша руська кров?

Таж то наші діти! І ті рашені і ті сироти — то всю наші руські, українські діти! Як Польки збирають дар для польських дітей, Словаки для словацких, Чехи для чеських, Німці для німецьких, то мусимо і ми для українських! Чи ми гірші від них або чи наші діти гірші від їх дітей!

Подумаймо над тим, а властиво не треба богато думати, бо ми ще вярта раз в життя своїм діти поміч тим, що кров проліяли у війні або дітям тих молодих людей, що звинули, а лишили дрівні сироти.

Тож даймо скоро і най дає кожний! Що хто може, аде кожний. Таж кажемо, що душу-тіло положемо за свободу України, тож не робім собі встиду і не жалуємо бодай грошевої помочи жертвам тлх, що вже положили душу-тіло! — Гр. Парашук.

150 ЛІТ ВІД СКАСОВАНЯ ГЕТЬМАНСТВА НА УКРАЇНІ.

Знищене останнів державної самостійсти Ураїни.

Тарас Шевченко родив ся в пидьдесятилітню річницю знєсеня гетьманства. В бачуєм році святкували ми память столітних роковин народни генія України. Ювілей подій з культурного життя українського народу є нашою особливою, а безадійно проминають у нас ю вилей політчні.

150 літ від знєсеня гетьманщини! Нехай буде, що стоять десятилітних роковин не святкують ся. Але випадки, яких свідком є тепер увесь світ, а яких головним тереном є наші українські землі, спонувають нас пошри 100-літній ювілей народни Тараса Шевченка пригадати й память остаточного політчногоневолєния українського народу, яке доканало ся швирта сотні літ тому, коли то лукава царця Катерина порішила: „чтобъ вѣкъ имя гетмановъ исчезло, не токмо-бъ персона какаля проаведена была въ оное достоинство“.

З роковинами скасованя гетьманщини тісно виже ся память останнього її представника, останного гетьмана України, графа Кирилла Розумовського. Власть гетьмана з ласка царци Єлисавети була лиш тіною власти Хмельницького. Але дух української незалежности жив і за часів гетьмана Кирилла і брат, любовица царци, не зміг оперли ся тия страсніи які ознайовували все українське політчне життя Останній гетьман України, хоч вибраний

тільки з волі царци, серед тяжких обставин настійлиі прояв ся був ідеєю самостійности України, що просто заду-мав був окупити у своїм роді ділячку гетьманську ділястину. Се й присіпіплюо конець його гетьманського достійства і самого гетьманства.

Кирило Розумовський не був твердою душою, аби вміти вложити в задуманє своєю дію всю силу. Веселии холодне трагтонанє його особи паними историками видать ся не зовсім справедливим. Сии простого козака з Лемінів не був і не мій бути чужим у своїй рідній Україні. В творі Весельничкова про родину Розумовських находимо зворушачуі згадку про любов останного гетьмана до України, якої не мій позбути ся український гетьман, хоч вийшов був на се становийє яко царський дворянин. Таж як обожана своїми синами „баба Розумиха“, теца царци Єлисавети, ніяк не могла освотити ся з диверськими водами і почестями, а втікала з туги до своїх Лемінів, так і її син Кирило, приневолений проживати здебільшого в Петербурзі, ливув думкою на свою улюблену Україну. Будучи сам президентом Петербурської Академіи Наук, вибраний на се почесне становїє по волі царци, але проти своєї волі, гетьман тільки з недоволєнем сповнив свій почесний уряд, а сам був занятий думкою сотворєня університету в Батурині на Україні, який обрав середо стошцє. Що Кирило Розумовський надто мало сидів на Україні, випно в сьому не його мнше відчужєне від України, але копенний примує. Факт, що гетьман Розумовський з небувалою вистваностю устроїв свою резиденцію в Батурині, з власним театром, і з знаменитою бібліотекою і т. д. доказує, що бажанєм графа Кирилла було утвердити там тривку свій побуг. В книжці барона Левенштерна бачимо подив дий блєску двора українського гетьмана, який носив на собі всі прикмети пануючого. Добриі на музика на дворі гетьмана мусїла свій речаруар зложити так, щоби більшість в нїм становили українські піснї.

Отєя любов до України з одного боку, а з другого його стремління укрїпнти своєю силою, були причиною, що вже сама царца Єлисавета, жінка гетьманового брата обкрїола і так вже сильно обмежену власть гетьмана і „бажала“ мати гетьмана у своїм товаристві... Се „бажанє“ скрїпило ся ще більше у царци Катерини, котрій, як каже Француз, „власть гетьмана була дуже певнигідна і вимусила на нїм уступленє“. Царца Катерина не дїяла „запопонувавала“ гетьманови подати ся до дїмнїї, але навїть описли не дозволила бувшому гетьманови, якого іменувала фельдмаршалом, сидїти в Батурині, хоч виключно тільки для порядкованя своїх маєткових справ.

Гарну памятку останному гетьманови України поставив його прядий потомок, живучий тепер на австрийським Шенсусу граф Каміль Розумовський, котрий відновив батуринський замчок і уфундував школу „Баби Розумихи“ в Лемингах, родним гнїзді Розумовських. Родина Розумовських в Росїи вмерла, а одинокими її представниками остали потомки одного з синів Кирилла, що осїли тут з часів відєнського конгрєсу, в котрім то часі один з Розумовських був російським відпоручником. Родина Розумовських, що посєлила ся в Австрїї, має там свою гарну исторію і належить до найчїльнїших високих родів в Австрїї. Двір Розумовських уходив в часі відєнського конгрєсу (1814—1815) за один із найзнаменитїших збірних осередків європейської дїяльностї. У Відні є навїть уліця присвячена Розумовським: Rosumovskygasse, в III. дїлянці, коло мїського парку.

Щоб вианувати память свого предка, живучий тепер граф Каміль Розумовський видав святоточну книжку, присвячену „памяти останного гетьмана України“, видану на правах манускрипту, призначену тільки для родниних цїлий. Із симпатичною скромностю граф Розумовський виводить исторію свого роду від козака Розума й обурюєт ся на тих, що виводять итучно від графів Розумовських (брат Кирилла Алексєїч був графом російським і німецьким!) від високої польської аристократїї. Виже сам граф Кирило обурений подібним заходами одного київського професора, велїв був цїлий наклад друкований в мові російськїй, польськїй, француськїй і німецькїй викинути і спалити.

З книжки графа Каміля Розумовського віє незвичайно теплою любовю не лишє до традиції свого роду, але й до української исторїї і до українського народа, з яких граф Каміль увійшов в близькі зносини, відвідуючи памятки по останнім гетьмані України. „Яка дивна доля нїце граф Каміль про свого предка Кирилла — пришла в участь сему чоловіку! З волі Всевишнього судило ся йому з шчюжних початків дойти ся

високого достійства і власти. Але дорожгї Всевишнього не заблугити. Його потомкам доля не була падно зичлива. Остання гатуска сього роду переселєшлась до пинного краю, приневолена тут осувати напово своє істнованє і родину. В рідній країні його імя і родина вигасла в мужєсьнім поколіню, але не вмерла память гетьмана, яка живе в українським народі і належить буде до його исторїї по весь час“.

150 літ від останного знєсеня гетьманщини й усунєня видимого голови політчної автономїї України, се не мало-важні роковини, яких нам одкак в сьобурпу хвилю не прийдеєт ся шанувати компертами. Незбачуга воля Всевишнього дозволила нам дожити сеї великої хвилї, яка нашій вгадї придає окреме значінє і збуджує у нас окремі согади.

На сєну виступили актори-местники.

Др. Володимир Кушнір. Відєн, в серпни, 1914.

3 лемнівських пісєнь. КАРА.

Кед-їм в мамічї жила, Барз-їм шаслива жила, Лєм ю фрїшо смєртица забрала. Я лєм з няплов зістала.

Кед-їм ся юж видала, О мамічї забрала, Знову-з мї смєртица наня взяла. Я лєм з хлопом зістала.

Малам дітїи четверо, Вєсь мї з хлопом помєрло. Вєсь мї смєртица з хижї забрала, Я лєм сама зістала.

Ой смєртице, смєртице, Шток ти з мєї журщи, За шток ти мє так гярко скарала, І лєм саму лишила.

Боже на високоєти, Кар по справєдливостї. Того карєти, кого лєм пошадєш, Нєма в тебе мьлостї.

Богородице матї, За бескєдської страни, Коль мам таке вигваряти вєцє, Сохрани мє, сохрани!

Андрїй Дянів. ПЛУГАТОР.

Мїж горами та лісами У чистому полію Плугатор за плугом ходитє, Внорює дулю. Ходитє сумний, поволєнькї, Коям промовляє, Своєю долю нужденну В світї проклинає. Доле мю нещаслива, Господом забуга, Загроблена ворогами, В кайдаки закута!... Так він оре та сумує Над собов нїщо не чує: Анї горя, анї жужди, Хто над ним панує. Стримав конї змученїй, На плуг сїв, думає, Над ним вітер сильно рвучий Тужно вигриває. І запалав наш плугатор Аж сьбіту не бачить!...

А над його головою Чорний ворон грачє...

ДОПИСИ З NEWARK, N. J.

На родне вічє. Заходом усіх нїорських товариств від-було ся у нас дїя і. листопада 1914 р. велике народне вічє в справі тепершньої брата-товбїчї вїяни в Европї. Вічє зачалось точно о год. 2:30 пополуиди і на нїм явилась майже цїла нїорська громада в числі кількасот душ. Перше слово промовив мїсєвий парок о. Понятини і пояснив зібрании цїль віча, і чому мусять всі американські Українці скликавати такі віча в тепершнім часі в кожній мїсєвостї, де тільки живе українська громада. Далше поклявав о. Понятини до перепровадженя віча п. В. Дїдильського. Той подякував за довїрє і по короткїй, гарній промовї попросив публіку, чтобы спокійно заховувалась відчас бесід і нарад, а відтак поклявав на секретарів віча пп. Гр. Дїдоху і С. Туза. Цїсля того председателю попросив першого бесїдника, котрим був о. В. Кузів, щоб забрав слово. Коли тільки бесїдник виступив на підвисенє, на гати настала глудьба тишина. Кождий вічєвик хотїв чути слово на слово і запам'ятати всю сказанє, чтобы і тим розповідєти котрї не були на вічу.

О. В. Кузів у ділодїгнїї промовї розказав мпдувність і діяльність України від початку козаччини аж по нинїшній час. Віл так гарно змалював исторію нашої вїтчїппи, що кожний Українць почув себе дїяєно сином Нєшкї-України, що в нїм бєсьєє козацька кров, що в нїм живе ще козацькїй дух, що він є потомком славного 40-мїлюогового українського народа.

Потім забрав слово вдруге о. Понятини і пояснив зібрании, з чого почала ся європейська вїяна, яке її значінє для нас і які страти воля приносить Українцям в Галїччїї і взагалї на українській землі.

Описля виступив з гарною і річєвою промовою старокравий гїєт, пачотий свїдоє (бо прибуг тут недавно з краю) найповнїшїх подїй в Галїччїї. Віл розповів нам докладно про ті ядїни, які терпять наші брата від царських садатів і яких звірств добувають ся воля над невинними людьми і над їх маетками. Сєла і мїста палають, а цївїльє населєнє уїткає перед тими сибїрськими дїкунами, які колись перед Татарськими і криєсь по лісах, дєбрах і т. д. Далше в своїй гарній промовї звав, чтобы і ми, американські Українці не сидїли з заложєними руками, але ішли духом разом з тими героями, котрі проливають свою кров і не жалуют ся свого пайдорозшого молодого життя, а застєлюють своїми трупами ріднєчку землїяцу, щоб лишєнє здобути свободу і виволити весь українськїй нарід від варварської Росїї, котра уже 260 лїт давнїй не повинно наших людьї. Отже ми повиннї збирати жертви при всяких вагодах, щоб нїсєти поміч бїдиним вдовам і сиротам і нашим старєнским бацькам.

Колї нам старокравий земляк закїнчїлє свою промову, посяпались трїмкї оплески, а зараз по тім переїшлись українські дївчата по галї за жертвою на ту цїль (бо вступ на галїю був вільний) і зїбрали разом \$86.43. (Поїменний списє всіх жертводавцїв подаєт ся до часописи нїзїйшє).

На тім вічу ухвалєно сїдуючі рєзолюції:

- 1. Повстанєм з мїсць віддасмо чєстє і поклїти українським борцям, котрі проливають свою кров за права і будучність свого рїдного народа, які зрабувала нам дєспотична Росїя.
2. Висказуємо свої гарнї спочуваня вдовам і сиротам по полятиях українських борцїв за красу будучність України.
3. Зваживши те, що найбільшим ворогом України є російський царя, вічє висказує бажанє, чтобы без огляду на вїстїд вїяни та царська система, ся найчорнїша пляма в нїшнїшнїм світї, зикчїла з лиця землі, та щоб із сеї вїяни вїшпїли вїльнїи і свободнїя акї російськїй нарід так і всі ті народи, які входять в склад російської імперїї.
4. Зваживши те, що одною з причїн вїяни є галїцькі москєфїли, за якими будучно вічє за родотвитами Росїянами уляла ся офіційна Росїя, народне вічє в Нїюарку бїлє над їх заслїпленєм і пачтує їх яко зрадників свого народа.
5. Зваживши те, що з нїшнїшою вїяною є тісно звязана судьба українського народа, народне вічє в Нїюарку зиває всіх Українцїв в Америцї до скликаваня віч, збираня жертв і взагалї до такої народної роботи, яка зможе при закљючаню мєра принєсти користь українській справі.
6. Зваживши те, що партїйна борба між українським народом в Америцї наносить йому, особливо під тепершню пору, велику шкоду, народне вічє в Нїюарку зиває американськими Українцям до відложєня бодай на час вїпнї всїяких партїйних обрахунків.
7. Зваживши те, що під тепершню пору тільки одноїцїна акція українського народа в Америцї зможе увінчати ся яким-таким успїхом, народне вічє в Нїюарку висказує бажанє, щоб на американській землі відбув ся як найкоротє Українськїй Соїм, на якому вибрано би одну „Українську Радю“ на цїлу Америку, для несєня помочи нашому народови.

По ухвалєно тих рєзолюцій говорили ще пп. Барає і Кєслєр. Сей послїдній є родом з Росїї і він оповїдав про ті жрївдї, яких зазнає українськїй нарід під панованєм царя.

Вїчє закїнчїлось відспіванєм гимну „Щє не вмерла Україна“ і шпїхх народних пісєнь.

Секретарї віча. З PITTSBURCH, PA. Пїтсбургська кацапля шалє.

Утієі пїтсбургських кацаплїв нема кїндя через се, що „руськїє орля“ налетїли на Львїв. З радости воєни скликають віча, де такі зрадникї свого народа, як єкс-дїє Ніколци і Сорєка, морочать голови нашого бїдного народа, вїсьмиваючи його пачсвїтїйшїм попуваня, зовучи Шевченка Москєлєм і заперечуючи жите-буєє українського народа.

Нїхто не дивуєсь зрадникам, котрі пішли у свою путь і за юдїи грїш, за насєченє своїх животїв, торгують свїятими переконаняи під покрийшою православья; але дєво в тім, що їх погана робота не позїстась без успїхив між нашими — задалоб ся — вірними і випробуваними патріотами.

І так по такім вічу пїтсбургскїй дяє із сємої уліцї поїхав до православного батюшкї Іванушина в Ембїрїж і просив ся, щоб його вїпронїти на православного батюшкю, кажучи, що він вже давно чує великий погєт до всего, що „руськє“, що йому вже змерзилось служити сьому рїдному обрядови і що його свїященици велють йому сїєвати в церкві замїсць „Отчє наш“ „Щє не вмерла Україна“.

Отже той син Нєшкї-України, котрого наша рїдна земля вигодувала, иригорунала, прибрала і на людий вивєла, — тепєр, коли його рїднєку купать ся у власній кровї в оборонї своїх свїятих почанув; тепєр, коли дяє там, на рїдних полях, повивають свїятї прапори, а малиновї китайки вкривають згєлєти оти своїх оборонцїв; тепєр, коли горді голови українськїх добровольцїв падають під москєвськими мїрами в оборонї доневолєної, свїятої Нєшкї-України — віл стаєє рєнегатом! Стасьє ся народним зрадником і за юдїи грїш чхастє ся в москєвськє царєсланє баєно.

І питаєсь, як такі дякї, котрі кождої хвилї готові продати свої переконаня, вихожуть напє будучє поколінє? Чого воєни учать наших дітїй? Що зацїплюють в їх колодї невннїї думї? Се дуже важна річ, бо наша дїтина, вишпівши зі школи від такого учителя, питаєсь, в котрім сєлі є Україна, або хто був Шевченко; „єсьонцї чї дяк“.

Цїкаве лишє, як поступитє з таким хрупьом наш парох отець дєкан, в котрого любєв до свого народа нїхто не сумнїваєсь, тепєр, коли ся справа стала ся загальною галїною, коли мїсєвий члєни „Боляни“, шчарї Українцї п. Шабатура і Франкїв їздїли до Ембїрїжа і переконались про сей факт.

Се справа великої ваги, бо розходять ся тут не лишє о народність, але також і о віроїсповїданє. Варто отже над сєю справою подумати і люхови зарадити.

Щирій Українцє.

НОВИНКИ. I

МОСКОВСЬКІ ДЖЕНТЕЛЬМЕНИ.

Колї округ Олєцко був в руках Москєлів, стрїнув ся тамошнїй поміщїк з москєвським офіцєром і вималил гуртом салдатів бїля сєла Полємної. Помїщїчак їхав на прекраснїх конї, до того сїдо і уряджє представлєвали велику вартїєстє. Офіцєр задержав поміщїка і сказав йому: — Напєе вієско потребує коний. Мусимо отже і вашого коня забрати для сєбе. Щобї однає нїхто не говорїв, що Москєлі не є джєнтєльмєнами, то знаїть, що ми за кождоу річ платимо сєйчас готївою. І з тими словами вручив поміщїчєво... одного рубля.

Хотячи-нехотячи злїз поміщїк з коня і віддав його Москєлевї, годячи ся на таке „дупно“. Яєжє однає було його здивованє, коли глїянув дома на одєржаного рубля і побачив, що се була безвартїсна, фалшива монєта з вісьмїнацїюого столїтя!

ПЯТЬКОРОНИВКА І НА ВІЙНУ ПРИДАЄТЬ СЯ.

Стара байка, друкєвана в шкїльних пїдручнїках, віджїла наново в формї правди. Ранєняй австрїйський рєзєрвієст Сїгль, котрий лєжить тепер в лїшнїтлї в Комотов в Чєхїї і брав участь в борбї на сєрбськє-австрїйськїй гранїцї, оповїдає, що йому урєатувала жєтє пачькорєнивка, котру він мав завинєну в лїстї і держав у верхній кишєнї блєзку на лївій грудї. Серєд сальяв стрїлїв почув він бїль у грудях в околиця сєрїя. Він захитав ся, однає не впає; аж по умінчєно борбї він завважав, що пачькорєнивка, в яку трафїла куля, звїнула ся доволка кулі в формї вальєцї і влїзла в тіло повнїше сєрця. Видко, куля, ударивши в грїш, стратїла на розгонї і на напрямї і скєлованя ся на тєрдїй перешкодї в той спосіб, що задерла лишє легко скїрку на грудї.

ЗАРАЗА СЕРЕД ХУДОБИ В АМЕРИЦІ.

З Вашингтону доносять, що в стейтах Ілїноїє, Аюва і Мїссїсїпї вибухла т. зв. пїськова і ратична зараза (пришпїля) рогагї худобї. Федеральнї і стейгівї власти видали наказ, чтобы всі пїгаговєскї складї живої худобї безирєволючно замкєсно. Цїсля того відбула ся в тїй справі нарада дотинчих властїй з члєнами лікарського товариства в Шїкаго. Молочна комісія радїла ветеринарям, аби воєи зажадали від уряджє що одного розпоряджє, а саме заказу достаруваня молоко від зараженїх коров, бо таке молоко грозыть великою небєзопасо дітям. Міністерство рїльнїцтва у Вашингтонї постановило всю рогагую худобу Лївои поставити в стаяє кварталїа, а те саме думають зробити і зі стейгом Мїссїсїпї.

ЯКИХ ДИВНИХ СПОСОВІВ УЖИВАЮТЬ НА ВІЙНІ.

Не повіриєб люди в се, що в часї вїяни пускають нєраз ворожї вієска на своїх противникїв льюкомотивї без малинїста. А однає так справдї є. На стайї Гальє, де стояли залїзничї вози, навантажєні шїмєцьким вієськом, побачили власти, що від сторони бєльгїєської і француської армії гнала цїлю силою лєри льюкомотива, пушена без жадного людського проводу. Воєна ударєла з нечуваною сїлюю на жовнїрїв і страшно їх поторошила. Сєйчас висадєно у воздух мїєт, кількє миль в напрямї, кудї гнала льюкомотива. Се було в часє зроблєно, бо за хвилю нагнали ся знов двї дякї льюкомотива, однає, не вчїнявши жадної шкоди, упали в пропасть.

ПОЖАР ЛІСІВ В НЬО ДЖЕРЗІ.

На полуднєвий захід від мїсєвостї Ньо Грєтна, Н. Дж., горять уже кількє днів лїси на просторонї, довгїй 125 миль, а широкїй ю мїль. Спрїчинєні досї шкоди обчїслюють на \$60.000. Богато помєншїх сїл пїшло вже в части з дїмом, а нїшї є сильно загроженї. Над потаєнєм сєго страшого огню працуює бєсє перєрєп 1.000 людьї під проведом лїсовних стражнїкїв.

СТРАШНИЙ НАСІДЛОЄ ПЕРЕСТРАКУ.

Чотиривацїятїїтїй хлопчєнна, Фрєнк Рєйнолдє з Маганой Плєйн, Па., запав ся 5. с. м. по сєму пїєш в землє недалеко мїсєвостї Гїлбєрг (в тих околицях землє є підпопана углєниви маеткїаи). Крїєт хлопчє почули поблизи маетнєрї і вїратували його при помочи шпурїв. З великого страху бїдинї Фрєнк зосїм посєвїв і стратїв пїдчєното мову.

ДОВРІЙ СІНОЧОК. З Норїєтава, Па., доносєть, що аєняєс Іосєф Марбєграв, мешкаччїй зі сьвоїм

